Käesolev dokument on vaid dokumenteerimisvahend ja institutsioonid ei vastuta selle sisu eest

►**B** **EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 1592/2002,**

15. juuli 2002,

mis käsitleb tsiviillennunduse valdkonna ühiseeskirju ning Euroopa Lennundusohutusameti loomist

(EMPs kohaldatav tekst)

(EÜT L 240, 7.9.2002, lk 1)

Muudetud:

		Euroopa Liidu Teataja		
		nr	lehekülg	kuupäev
►**M1**	Komisjoni määrus (EÜ) nr 1701/2003, 24. september 2003	L 243	5	27.9.2003
►**M2**	Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1643/2003, 22. juuli 2003	L 245	7	29.9.2003

▼B

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 1592/2002,

15. juuli 2002,

mis käsitleb tsiviillennunduse valdkonna ühiseeskirju ning Euroopa Lennundusohutusameti loomist

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 80 lõiget 2,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ([1])

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust, ([2])

olles nõu pidanud regioonide komiteega,

toimides asutamislepingu artiklis 251 ettenähtud korras ([3])

ning arvestades järgmist:

(1) Oleks vaja alaliselt tagada Euroopa kodaniku kõrgetasemeline ja ühetaoline kaitse tsiviillennunduses, võttes selleks vastu ühised ohutuseeskirjad ning meetmed tagamaks, et ühenduses vastavad tooted, isikud ja organisatsioonid nii nendele kui keskkonna kaitsmiseks vastuvõetud eeskirjadele. See aitab edendada kaupade, isikute ja organisatsioonide vaba liikumist siseturul.

(2) Sellest tulenevalt tuleks lennundustooted sertifitseerida, kontrollimaks nende vastavust tsiviillennundusega seotud olulistele lennukõlblikkus- ja keskkonnakaitsenõuetele. Asjakohased olulised nõuded tuleks ühe aasta jooksul alates käesoleva määruse jõustumisest välja töötada õhusõidukite kasutamise ja lennumeeskondade litsentseerimise ning käesoleva määruse kolmandate riikide õhusõidukite suhtes kohaldamise osas ning edaspidi ka tsiviillennunduse teiste valdkondade osas.

(3) Vastamaks kasvavale murele reisijate tervise ja heaolu pärast lendudel on vaja välja töötada reisijate ohutust ja tervist paremini kaitsvad õhusõidukimudelid.

(4) Tagamaks tarbijate usalduse õhuveo suhtes, tuleks lennuõnnetuste uurimise tulemustest lähtuvalt kiireloomuliselt tegutseda, eriti juhtudel, kui need seonduvad vigadega õhusõiduki konstruktsioonis ja/või kasutamisküsimustega.

(5) 7. detsembril 1944 Chicagos alla kirjutatud rahvusvahelise tsiviillennunduse konventsiooniga (“Chicago konventsioon”), millega on ühinenud kõik liikmesriigid, nähakse juba ette tsiviillennundusohutuse ja sellega seotud keskkonnakaitse miinimumnõuded. Ühenduse olulised nõuded ning nende rakendamiseks vastuvõetud eeskirjad peaksid tagama, et liikmesriigid täidavad oma Chicago konventsioonist tulenevad kohustused, sealhulgas kohustused kolmandate riikide ees.

([1]) EÜT C 154 E, 29.5.2001, lk 1.
([2]) EÜT C 221, 7.8.2001, lk 38.
([3]) Euroopa Parlamendi 5. septembri 2001. aasta arvamus (EÜT C 72 E, 21.3.2002, lk 146), nõukogu 19. detsembri 2001. aasta ühine seisukoht (EÜT C 58 E, 5.3.2002, lk 44) ja Euroopa Parlamendi 9. aprilli 2002. aasta otsus (Euroopa Ühenduste Teatajas seni avaldamata). Nõukogu 18. juuni 2002. aasta otsus.

▼B

(6) Lennundustooted, osad ja seadmed tuleks sertifitseerida üksnes juhul, kuid need on leitud olevat kooskõlas ühenduse poolt vastavalt Chicago konventsiooni nõuetele kehtestatud oluliste lennukõlblikkus- ja keskkonnakaitsenõuetega. Komisjonile tuleks anda volitused vajalike rakenduseeskirjade väljatöötamiseks.

(7) Saavutamaks ühenduse eesmärke kaupade, isikute ja teenuste vaba liikumise ning ühise transpordipoliitika osas peaksid liikmesriigid täiendavat hindamist või nõudmisi kohaldamata tunnustama käesoleva määruse ning selle rakenduseeskirjade alusel sertifitseeritud tooteid, osi ja seadmeid, organisatsioone ja isikuid.

(8) Tuleks ette näha piisavalt paindlikkust seoses eriolukordadega, näiteks kiireloomulised ohutusmeetmed, tegevusega seotud ettenägematud või piiratud vajadused, ning näha ette ka võimalus saavutada võrdväärne ohutustase muude vahendite abil. Liikmesriikidel peaks olema õigus käesoleva määruse ja selle rakenduseeskirjade sätetest erandeid teha, tingimusel et nende kohaldamisala on rangelt piiratud ja need alluvad asjakohasele ühenduse kontrollile.

(9) Käesoleva määruse eesmärke on võimalik tõhusalt saavutada koostöös kolmandate riikidega. Sellisel juhul võib käesoleva määruse ja selle rakenduseeskirjade sätteid kohandada ühenduse poolt nimetatud riikidega sõlmitud lepingute abil. Niisuguste lepingute puudumisel peaks liikmesriikidel siiski olema võimalus ühenduse asjakohase kontrolli all tunnustada välismaistele toodetele, osadele ja seadmetele, organisatsioonidele ja personalile kolmanda riigi poolt antud heakskiite.

(10) On vaja kehtestada asjakohased meetmed, et tagada tundlike ohutusega seotud andmete kaitse ning anda üldsusele nõuetekohast teavet tsiviillennundusohutuse ning sellega seotud keskkonnakaitse taseme kohta, võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrust (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele ([1]) ning asjassepuutuvaid siseriiklikke õigusakte.

(11) Tarvis on paremini korraldada kõiki käesoleva määrusega hõlmatud valdkondi, mistõttu teatavaid praegu ühenduse või siseriiklikul tasandil täidetavaid ülesandeid peaks teostama üks spetsialiseeritud asjatundlik asutus. Seepärast on vaja ühenduse olemasoleva institutsionaalse struktuuri ning võimude tasakaalu raames luua Euroopa Lennundusohutusamet, mis on tehnilistes küsimustes sõltumatu ning õigus-, haldus- ja finantsküsimustes iseseisev. Selleks on vajalik ja asjakohane, et tegemist oleks juriidilisest isikust ühenduse asutusega, kes kasutaks talle käesoleva määrusega antud rakendamisvolitusi.

(12) Ühenduse nõuetekohaseks abistamiseks tuleks ametile anda võimalus arendada asjatundlikkust käesoleva määrusega hõlmatud tsiviillennunduse ja keskkonnakaitse kõikides valdkondades. Ta peaks abistama komisjoni vajalike õigusaktide ettevalmistamisel ning aitama liikmesriikidel ja tööstusel neid rakendada. Ametil peaks olema võimalus anda välja sertifitseerimisnõudeid ja juhismaterjali ning teha vajadusel tehnilisi järeldusi ja anda välja sertifikaate, samuti abistada komisjoni käesoleva määruse ja selle rakenduseeskirjade kohaldamise jälgimisel, ning talle tuleks anda oma ülesannete täitmiseks vajalikud volitused.

(13) Komisjon ja liikmesriigid peaksid olema esindatud haldusnõukogus, et ameti toimimist tõhusalt kontrollida. Nimetatud nõukogule tuleks anda ka vajalikud volitused eelarve koostamiseks, selle täitmise järelevalveks, vajalike finantseeskirjade vastuvõtmiseks, läbipaistva töökorra kehtestamiseks ameti otsuste osas ning tegevdirektori määramiseks. Ka on kohane lubada ametil teostada uuringuid ning korraldada vajalik kooskõlastamine komisjoni ja

([1]) EÜT L 145, 31.5.2001, lk 43.

▼B

liikmesriikidega. On soovitav, et amet abistaks ühendust ja selle liikmesriike rahvusvahelistes suhetes, sealhulgas eeskirjade ühtlustamise, heakskiitude tunnustamise ja tehnilise koostöö vallas, ja ta oleks volitatud seadma sisse vajalikud suhted kolmandate riikide lennundusasutustega ning käesoleva määrusega hõlmatud küsimustes pädevate rahvusvaheliste organisatsioonidega.

(14) On üldistes huvides, et ameti tegevus turvalisuse vallas rajaneks üksnes sõltumatul oskusteabel, käesoleva määruse ning komisjoni poolt selle rakendamiseks vastuvõetud eeskirjade rangel kohaldamisel. Selleks peaks ameti kõik ohutusega seotud otsused tegema tegevdirektor, kellele tuleks võimaldada suurt paindlikkust nõu saamiseks ning ameti sisemise toimimise korraldamiseks. Seevastu juhul, kui amet peab välja töötama siseriiklike ametivõimude rakendatavate üldise iseloomuga eeskirjade projekte, tuleks otsuste ettevalmistamisse kaasata liikmesriigid.

(15) On vaja tagada, et ameti otsustest mõjutatud pooltel oleksid vajalikud õiguskaitsevahendid, mis vastaksid lennunduse valdkonna erisustele. Tuleks luua asjakohane edasikaebemehhanism, et tegevdirektori otsuste peale oleks võimalik kaevata spetsialiseeritud apellatsiooninõukogule, mille otsuste peale on omakorda võimalik kaevata Euroopa Kohtusse.

(16) Ameti täieliku autonoomia ja sõltumatuse tagamiseks tuleks sellele anda omaette eelarve, mille tuludeks oleks peamiselt ühenduse panus ja süsteemi kasutajate tasutavad lõivud. Ühenduse eelarvemenetlust tuleks kohaldada ühenduse osamakse ja võimalike teiste subsiidiumide suhtes, mida makstakse Euroopa Liidu üldeelarvest. Raamatupidamisarvestust peaks auditeerima Euroopa Kontrollikoda.

(17) Käesoleva määruse rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta kooskõlas nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusega 1999/468/EÜ, ([1]) millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused.

(18) Kuna ettepandud meetmete eesmärke, nimelt tsiviillennundusohutuse ja keskkonnakaitse valdkonna ühiseeskirjade kehtestamist ja ühtset kohaldamist, ei saa liikmesriigid täielikult täita ning seetõttu saaks meetmete üleeuroopalise ulatuse ja mõju tõttu eesmärke paremini saavutada ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuspõhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

(19) Enne ameti kohalike kontorite loomist tuleks kehtestada üldeeskirjad selgitamaks, milliseid nõudeid on vaja täita ning millise panuse peavad andma asjassepuutuvad liikmesriigid.

(20) On kokku lepitud, et tuleks püüda kaasata Euroopa Liitu mittekuuluvaid Euroopa riike, tagamaks üleeuroopaline mõõde, mis soodustaks tsiviillennundusohutuse parandamist kogu Euroopas. Euroopa riigid, kes on ühendusega sõlminud lepinguid ühenduse acquis' vastuvõtmiseks ja kohaldamiseks käesoleva määrusega hõlmatud valdkonnas, tuleks nimetatud lepingute raames kokku lepitavatel tingimustel tema tegevusse kaasata.

(21) Üldeesmärk on liikmesriikidelt funktsioonide ja ülesannete, sealhulgas nende koostööst Ühinenud Lennuametites tulenevate funktsioonide ja ülesannete tõhus ülekandmine ametile, ilma et see vähendaks olemasolevat kõrget ohutustaset või kahjustaks sertifitseerimise ajakavu. Vajaliku ülemineku jaoks on vaja vastu võtta asjakohased meetmed.

([1]) EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

▼B

(22) Käesoleva määrusega nähakse ette lennundustoodete keskkonnasertifikaatide väljastamise ning tsiviillennunduse vallas ühiste tehniliste nõuete ja haldusmenetluste rakendamise asjakohane ja piisav raamistik. Seepärast tuleks õigel ajal kehtetuks tunnistada nõukogu 20. detsembri 1979. aasta direktiiv 80/51/EMÜ ([1]) allahelikiirusega õhusõidukite müra piiramise kohta ning tehniliste nõuete ja haldusprotseduuride kooskõlastamist tsiviillennunduses käsitleva nõukogu 16. detsembri 1991. aasta määruse (EMÜ) nr 3922/91 ([2]) II lisa, ilma et see mõjutaks nende õigusaktide alusel juba teostatud toodete, isikute ja organisatsioonide sertifitseerimist.

(23) Käesolevat määrust kohaldatakse asutamislepingule vastava edaspidise ettepaneku alusel ka mis tahes muu tsiviillennundusega seotud valdkonna suhtes,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

PÕHIMÕTTED

Artikkel 1

Kohaldamisala

1. Käesolevat määrust kohaldatakse:

a) lennundustoodete, osade ja seadmete konstrueerimise, tootmise, hooldamise ja kasutamise ning nimetatud toodete, osade ja seadmete konstrueerimise, tootmise ja hooldamisega seotud personali ja organisatsioonide suhtes;

b) õhusõidukite kasutamisega seotud personali ja organisatsioonide suhtes.

2. Käesolevat määrust ei kohaldata juhtudel, kus lõikes 1 osutatud tooted, osad, seadmed, personal ja organisatsioonid on seotud kaitsejõudude, tolli, politsei või muude samalaadsete teenistustega. Liikmesriigid kohustuvad tagama, et nimetatud teenistused osutaksid käesoleva määruse eesmärkidele piisavat tähelepanu.

Artikkel 2

Eesmärgid

1. Käesoleva määruse peaeesmärk on luua ja säilitada Euroopas tsiviillennundusohutuse ühtne kõrge tase.

2. Täiendavad eesmärgid käesoleva lepinguga reguleeritud valdkondades on järgmised:

a) keskkonnakaitse ühetaolise kõrge taseme tagamine;

b) kaupade, isikute ja teenuste vaba liikumise soodustamine;

c) reguleerimis- ja sertifitseerimismenetluste tasuvuse suurendamine ning siseriiklikul ja Euroopa tasandil kattuvuste vältimine;

d) liikmesriikide abistamine Chicago konventsioonist tulenevate kohustuste täitmisel, luues aluse selle sätete ühetaoliseks tõlgendamiseks ja ühtseks rakendamiseks ning tagades selle sätete nõuetekohase arves-

([1]) EÜT L 18, 24.1.1980, lk 26. Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 83/206/EMÜ (EÜT L 117, 4.5.1983, lk 15).
([2]) EÜT L 373, 31.12.1991, lk 4. Määrust on viimati muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 2871/2000 (EÜT L 333, 29.12.2000, lk 47).

▼B

sevõtmise käesolevas määruses ning selle rakendamiseks koostatud eeskirjades;

e) tsiviillennundusohutuse standardite ja eeskirjadega seotud ühenduse seisukohtade edendamine kogu maailmas, seades sisse asjakohase koostöö kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega.

3. Lõigetes 1 ja 2 sätestatud eesmärkide saavutamise vahendid on järgmised:

a) kõikide vajalike õigusaktide väljatöötamine, vastuvõtmine ja ühetaoline kohaldamine;

b) käesoleva määruse ja selle rakenduseeskirjade kohaselt toodetele, personalile ja organisatsioonidele antud sertifikaatide, litsentside, heakskiitude ja muude dokumentide tunnustamine täiendavaid nõudeid esitamata;

c) sõltumatu Euroopa Lennundusohutusameti loomine;

d) kõikide vajalike õigusaktide ühetaoline rakendamine siseriiklike lennundusasutuste ning ameti poolt nende vastava pädevuse piires.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmiseid mõisteid:

a) *pidev järelevalve* - toimingud, millega kontrollitakse sertifikaadi väljaandmise aluseks olnud tingimuste täitmist selle kogu kehtivusaja jooksul, ning võimalikud kaitsemeetmed;

b) *Chicago konventsioon* - Chicagos 7. detsembril 1944 alla kirjutatud rahvusvaheline tsiviillennunduse konventsioon ja selle lisad;

c) *toode* - õhusõiduk, selle mootor või propeller;

d) *osad ja seadmed* - mis tahes vahend, seade, mehhanism, osa, aparaat, lisaseade või tarvik, sealhulgas sideseadmed, mida tarvitatakse õhusõiduki kasutamiseks või juhtimiseks lennu ajal või mis on selleks ette nähtud, ning on paigaldatud õhusõidukisse või selle külge. See hõlmab õhusõiduki plaaneri, mootori või propelleri osi;

e) *sertifitseerimine* - mis tahes vormis tunnustus, et toode, osa või seade, organisatsioon või isik vastab kehtivatele nõuetele, kaasa arvatud käesoleva määruse ja selle rakenduseeskirjade sätetele, ning sellist vastavust tõendava asjakohase sertifikaadi väljaandmine;

f) *pädev üksus* - organ, kes võib ameti kontrolli all ja vastutusel teostada sertifitseerimisega seotud ülesandeid;

g) *sertifikaat* - sertifitseerimise tulemusena väljaantav mis tahes heakskiit, litsents või muu dokument.

II PEATÜKK

SISULISED NÕUDED

Artikkel 4

Põhiprintsiibid ja kohaldatavus

1. Õhusõidukid, sealhulgas nendesse paigaldatud mis tahes toode, osa või seade, mis on:

a) konstrueeritud või toodetud organisatsiooni poolt, kelle osas amet või liikmesriik tagab ohutusjärelevalve; või

b) registreeritud liikmesriigis; või

▼B

c) registreeritud kolmandas riigis ning mida kasutab ettevõtja, kelle osas liikmesriik tagab tegevuse järelevalve;

peavad olema kooskõlas käesoleva määrusega, välja arvatud juhul, kui nende ametlik ohutuse kontroll on delegeeritud kolmandale riigile ning nende kasutajaks ei ole ühenduse ettevõtja.

2. Lõiget 1 ei kohaldata II lisas nimetatud õhusõidukite suhtes.

3. Käesolev määrus ei mõjuta kolmandate riikide õigusi, mis on sätestatud rahvusvahelistes konventsioonides, eelkõige Chicago konventsioonis.

Artikkel 5

Lennukõlblikkus

1. Artikli 4 lõikes 1 osutatud õhusõidukid peavad vastama I lisaga ettenähtud olulistele lennukõlblikkusnõuetele.

2. Liikmesriigis registreeritud õhusõiduki ning sellele paigaldatud toodete, osade ja seadmete vastavus tehakse kindlaks vastavalt allpool toodud menetlusele.

a) Toodetel peab olema tüübisertifikaat. Tüübisertifikaat ning tunnistus selle tõendi muudatuste kohta, sealhulgas täiendav tüübisertifikaat, antakse välja juhul, kui taotleja on tõendanud toote vastavust tüübisertifitseerimise alustele, mis on sätestatud artiklis 15 ja ette nähtud tagamaks vastavust lõikes 1 nimetatud olulistele nõuetele, ning sellel ei ole kasutamisel ohtu kujutavaid omadusi. Tüübisertifikaat hõlmab toodet, sealhulgas kõiki sellele paigaldatud osi ja seadmeid.

b) Osadele ja seadmetele võib välja anda eraldi sertifikaadid, kui on tõendatud nende vastavus üksikasjalikele lennukõlblikkusnõuetele, mis on ette nähtud tagamaks vastavust lõikes 1 nimetatud olulistele nõuetele.

c) Iga õhusõiduki kohta antakse välja eraldi lennukõlblikkussertifikaat, kui on tõendatud, et see vastab tüübisertifikaadiga kinnitatud tüübikonstruktsioonile ning asjakohased dokumendid, ülevaatused ja katsed näitavad, et õhusõiduk on kõlblik ohutuks kasutamiseks. Lennukõlblikkussertifikaat kehtib seni, kuni see peatatakse, kehtetuks tunnistatakse või lõpetatakse, tingimusel et õhusõidukit hooldatakse vastavalt I lisa punktis 1.d sätestatud olulistele lennukõlblikkuse säilitamise nõuetele ning lõikes 4 osutatud rakenduseeskirjadele.

d) Toodete, osade ja seadmete konstrueerimise, valmistamise ja hooldamise eest vastutavad organisatsioonid peavad näitama, et neil on võimed ja vahendid oma volitustega seotud kohustuste täitmiseks. Neid võimeid ja vahendeid kinnitatakse organisatsioonile tunnustuse andmisega, välja arvatud juhul, kui need on muul viisil vastuvõetavad. Tunnustatud organisatsioonidele antud volitused ning tunnustuse kohaldamisala määratletakse tunnustamistingimustes.

Peale selle võib:

e) toote, osa või seadme hooldusjärgse väljastamise eest vastutavalt personalilt nõuda asjakohast sertifikaati (personalisertifikaat);

f) tunnustuse andmisega kinnitada hooldusväljaõppe organisatsioonide võimet täita nende volitustega seotud kohustusi punktis e nimetatud sertifikaatide väljaandmise osas.

3. Erandina lõigetest 1 ja 2:

a) võib välja anda lennuloa, kui on tõendatud, et õhusõiduk on võimeline ohutult põhilennu sooritama. See antakse välja asjakohaste piirangutega, kaitsmaks eelkõige kolmandate isikute ohutust;

b) võib välja anda piiratud lennukõlblikkussertifikaadi õhusõidukile, millele ei ole kooskõlas lõike 2 punktiga a välja antud tüübisertifi-

▼B

kaati. Sellisel juhul tuleb näidata, et õhusõiduk vastab konkreetsetele lennukõlblikkusnõuetele ning kõrvalekalded lõikes 1 osutatud olulistest nõuetest võimaldavad konkreetset eesmärki siiski piisavalt ohutult täita. Õhusõidukid, millele võib piiratud sertifikaate välja anda, ja nende kasutuspiirangud määratakse kindlaks lõikes 4 nimetatud rakenduseeskirjade kohaselt;

c) võib välja anda piiratud sertifikaadi ning kehtestada vajaliku sertifitseerimise aluse, kui see on põhjendatud piiratud sertifikaadi kõlblike samatüübiliste õhusõidukite arvust lähtuvalt.

4. Komisjon võtab artikli 54 lõikes 3 sätestatud korras vastu käesoleva artikli kohaldamise eeskirjad, milles täpsustatakse eelkõige:

a) tootele kohaldatava tüübisertifitseerimise aluse kehtestamise ja taotlejale teatavaks tegemise tingimusi;

b) osadele ja seadmetele kohaldatavate üksikasjalike lennukõlblikkusnõuete kehtestamise ja taotlejale teatavaks tegemise tingimusi;

c) piiratud lennukõlblikkussertifikaadi kõlblikele õhusõidukitele kohaldatavate üksikasjalike lennukõlblikkusnõuete kehtestamise ja taotlejale teatavaks tegemise tingimusi;

d) toodete jätkuva lennukõlblikkuse tagamiseks vajaliku kohustusliku teabe väljaandmise ja levitamise tingimusi;

e) tüübisertifikaatide, piiratud tüübisertifikaatide, tüübisertifikaatide muudatuste, üksikute lennukõlblikkussertifikaatide, piiratud lennukõlblikkussertifikaatide, lennulubade ning toodetele, osadele ja seadmetele antavate sertifikaatide väljaandmise, jätkamise, parandamise, peatamise või tühistamise tingimusi, sealhulgas:

   i) nimetatud sertifikaatide kehtivusaja ning, piiratud kehtivusaja korral, sertifikaatide uuendamisega seotud tingimusi;

   ii) lennulubade väljaandmise piiranguid. Need piirangud seonduvad eelkõige järgmisega:

      — lennu eesmärk,

      — lennuks kasutatav õhuruum,

      — lennumeeskonna kvalifikatsioon,

      — meeskonda mittekuuluvate isikute vedu;

   iii) lennukid, millele võib välja anda piiratud lennukõlblikkussertifikaate, ja seonduvad piirangud;

f) organisatsioonidele lõike 2 punktidega d ja f ettenähtud tunnustuse andmise, selle jätkamise, muutmise, peatamise või tühistamise tingimusi ning tingimusi, mille puhul nimetatud tunnustust ei ole tarvis taotleda;

g) lõike 2 punkti e järgselt vajalike personalisertifikaatide väljaandmise, jätkamise, muutmise, peatamise või tühistamise tingimusi;

h) sertifikaadiomanike vastutust;

i) lõikes 1 nimetatud, kuid lõigete 2 või 3 reguleerimisalasse mittekuuluvate õhusõidukite olulistele nõuetele vastavuse näitamise korda.

5. Lõikes 4 nimetatud rakenduseeskirjade kehtestamisel kannab komisjon eelkõige hoolt, et need:

a) kajastaksid tehnika taset ning lennukõlblikkuse valdkonna häid tavasid;

b) oleksid vastavuses ülemaailmse õhusõidukite kasutamise kogemuse ning teaduse ja tehnika arenguga;

c) võimaldaksid viivitamata reageerida õnnetuste ja tõsiste intsidentide kindlakstehtud põhjustele.

▼B

Artikkel 6

Olulised keskkonnakaitsenõuded

▼M1

1. Tooted, osad ja seadmed peavad vastama keskkonnakaitsenõuetele, mis sisalduvad Chicago konventsiooni lisas 16, nagu need on avaldatud 2002. aasta märtsis I köites ja 1999. aasta novembris II köites, välja arvatud lisa 16 liited.

▼B

2. Artikli 54 lõikes 3 nimetatud korras võib käesoleva artikli lõiget 1 kohandada, et viia see kooskõlla Chicago konventsiooni ja selle lisade edaspidiste muudatustega, mis jõustuvad pärast käesoleva määruse vastuvõtmist ning muutuvad kohaldatavaks kõikides liikmesriikides, kui need kohandused ei laienda käesoleva määruse reguleerimisala.

3. Komisjon näeb artikli 54 lõikega 3 ettenähtud korras ette lõike 1 rakenduseeskirjad, kasutades vastavalt vajadusele lõikes 1 nimetatud liidete sisu.

Artikkel 7

Lennud ja lennumeeskondade litsentseerimine

Pidades silmas artikli 1 lõike 1 punktiga b hõlmatud valdkondade põhiprintsiipe, kohaldatavust ja olulisi nõudeid, esitab komisjon niipea kui võimalik sellekohased ettepanekud Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Artikkel 8

Sertifikaatide tunnustamine

1. Käesoleva määruse kohaselt väljaantud sertifikaate tunnustavad liikmesriigid täiendavate tehniliste tingimuste või hindamiseta. Kui esialgsel tunnustamisel on konkreetne eesmärk või eesmärgid, kehtivad hilisemad tunnustamised üksnes sama eesmärgi või samade eesmärkide osas.

2. Artikli 5 lõikes 4 nimetatud rakenduseeskirjade vastuvõtmiseni ning olenemata artikli 57 lõikest 2 võib sertifikaate, mida käesoleva määruse kohaselt välja anda ei saa, anda välja kehtivate siseriiklike õigusaktide alusel.

Artikkel 9

Kolmandate riikide tunnustuse tunnustamine

1. Erandina käesoleva määruse sätetest ning selle rakendamiseks vastuvõetud eeskirjadest võivad amet ja liikmesriikide lennundusametid sertifikaate välja anda kolmanda riigi lennundusameti poolt väljaantud sertifikaadi alusel vastavalt ühenduse ning asjaomase kolmanda riigi vaheliste tunnustamislepingute sätetele.

2. a) Ühendusega sõlmitud lepingu puudumisel võib liikmesriik või amet sertifikaate välja anda kolmanda riigi pädeva asutuse väljaantud sertifikaatide alusel, kohaldades selle liikmesriigi ja asjassepuutuva kolmanda riigi vahel enne käesoleva määruse vastavate sätete jõustumist sõlmitud lepingut ning teavitades sellest komisjoni ja teisi liikmesriike. Nimetatud sertifikaate võib ühe liikmesriigi ning asjassepuutuva kolmanda riigi vahelise lepingu alusel mis tahes liikmesriigi nimel välja anda ka Euroopa Lennundusohutusamet.

b) Kui komisjon leiab, et:

▼B

— liikmesriigi ja kolmanda riigi vahelise lepingu sätted ei suudaks tagada käesoleva määrusega või selle rakenduseeskirjadega ettenähtud ohutustaset,

ja/või

— nimetatud leping tooks kaasa oluliste ohutusega seotud põhjusteta diskrimineerimise liikmesriikide vahel või on vastuolus ühenduse välispoliitikaga kolmanda riigi suhtes,

võib ta artikli 54 lõikega 2 ettenähtud korras nõuda asjassepuutuvalt liikmesriigilt lepingu muutmist, selle kohaldamise peatamist või sellest loobumist kooskõlas asutamislepingu artikliga 307.

c) Liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid loobumaks pärast ühenduse ja asjassepuutuva kolmanda riigi vahel lepingu sõlmimist niipea kui võimalik lepingutest, mis reguleerivad eespool nimetatud lepinguga hõlmatud valdkondi.

Artikkel 10

Soodustussätted

1. Käesoleva määruse ja selle rakenduseeskirjade sätted ei takista liikmesriike viivitamata reageerimast käesoleva määruse reguleerimisalasse kuuluva toote, isiku või organisatsiooniga seotud ohutusküsimusele.

Kui ohutusküsimuse põhjuseks on:

a) käesoleva määruse rakendamisest tulenev ebapiisav ohutustase; või

b) käesoleva määruse või selle rakenduseeskirjade puudulikkus,

teatab liikmesriik viivitamata ametile, komisjonile ja teistele liikmesriikidele võetud meetmetest ja nende põhjustest.

2. Komisjon otsustab artikli 54 lõikes 3 osutatud korras, kas ebapiisav ohutustase või käesoleva määruse või selle rakenduseeskirjade puudulikkus õigustavad lõike 1 kohaselt võetud meetmete kohaldamise jätkamist. Sellisel juhul astub ta ka vajalikke samme asjassepuutuva eeskirja parandamiseks. Kui liikmesriigi meetmed leitakse olevat põhjendamatud, tühistab liikmesriik asjaomased meetmed või muudab neid.

3. Liikmesriik võib teha erandeid käesoleva määruse ja selle rakenduseeskirjadega ettenähtud olulistest nõuetest ettenägematutes kiireloomulistes olukordades või seoses ajaliselt piiratud tegutsemisvajadustega, kui sellega ei kahjustata ohutustaset. Kõikidest sellistest eranditest teavitatakse ametit, komisjoni ja teisi liikmesriike niipea, kui need korduvad või hõlmavad enam kui kahekuulist ajavahemikku.

4. Kui meetmed, mida liikmesriik otsustab võtta, on kehtivatest ühenduse sätetest vähem piiravamad, kontrollib komisjon, kas erandid on käesoleva määruse üldiste ohutuseesmärkide ja kõikide muude ühenduse õiguse sätetega kooskõlas. Kui antud erandid ei ole kooskõlas käesoleva määruse üldiste ohutuseesmärkide või kõikide muude ühenduse õiguse sätetega, teeb komisjon otsuse artikli 54 lõikes 4 osutatud korras. Sel juhul tühistab liikmesriik asjaomase erandi.

5. Kui artikli 5 ja 6 rakenduseeskirjadega saavutatava ohutustasemeni on võimalik jõuda muude vahenditega, võivad liikmesriigid, hoidudes riikkondsuse alusel diskrimineerimisest, anda tunnustuse, kaldudes neist rakenduseeskirjadest kõrvale. Sellistel juhtudel teavitab asjassepuutuv liikmesriik komisjoni, et ta kavatseb sellise tunnustuse anda, ning esitab põhjused, mis

▼B

näitavad vajadust asjaomasest reeglist kõrvale kalduda, ja samaväärse ohutustaseme saavutamise tagamiseks kehtestatud tingimused.

6. Kolme kuu jooksul pärast liikmesriigilt teate saamist vastavalt lõikele 5 algatab komisjon artikli 54 lõikes 3 nimetatud menetluse, et otsustada, kas lõike 5 kohaselt ettepandud tunnustamine vastab nimetatud lõikes sätestatud tingimustele ning kas selle võib anda. Sellisel juhul teavitab ta oma otsusest kõiki liikmesriike, kel on samuti õigus seda meedet rakendada. Kõnealuse meetme suhtes kohaldatakse artikli 8 sätteid. Meetmega vastavusse viimiseks võib muuta ka asjassepuutuvaid rakenduseeskirju, kasutades läbipaistvat menetlust vastavalt artiklile 43.

Artikkel 11

Infovõrk

1. Komisjon, amet ja siseriiklikud lennuametid vahetavad igasugust neile kättesaadavat infot, mis seondub käesoleva määruse ja selle rakenduseeskirjade kohaldamisega. Nimetatud infole on ligipääs tsiviillennundusõnnetuste ja -intsidentide uurimise või analüüsiga tegelevatel üksustel.

2. Olenemata määrusega (EÜ) nr 1049/2001 ettenähtud üldsuse õigusest komisjoni dokumentidele juurde pääseda võtab komisjon artikli 54 lõikes 3 sätestatud korras vastu meetmed käesoleva artikli lõikes 1 nimetatud info omaalgatuslikuks edastamiseks huvitatud isikutele. Meetmed võivad olla üldised või konkreetsetele isikutele suunatud ning nende aluseks on vajadus:

a) anda isikutele ja organisatsioonidele infot, mida nad vajavad lennundusohutuse parandamiseks;

b) edastada üksnes infot, mis on kasutajatele tingimata vajalik, et tagada nimetatud info nõuetekohane konfidentsiaalsus.

3. Siseriiklikud lennuametid võtavad siseriiklike õigusaktide alusel vajalikke meetmeid lõike 1 kohaldamisel vastuvõetava info nõuetekohase konfidentsiaalsuse tagamiseks.

4. Üldsuse teavitamiseks üldisest ohutustasemest avaldab amet igal aastal ohutusaruande.

III PEATÜKK

EUROOPA LENNUNDUSOHUTUSAMET

I JAGU

ÜLESANDED

Artikkel 12

Ameti asutamine ja ülesanded

1. Käesoleva määruse rakendamiseks luuakse Euroopa Lennundusohutusamet (edaspidi “amet”).

2. Tsiviillennundusohutuse nõuetekohase funktsioneerimise ja arengu tagamiseks täidab amet järgmisi ülesandeid:

a) täidab kõik ülesanded ning kujundab välja arvamused artikli 1 lõikega 1 hõlmatud valdkondades;

▼B

b) abistab komisjoni käesoleva määruse rakendamiseks võetavate meetmete ettevalmistamisel. Kui need meetmed hõlmavad tehnilisi eeskirju ning eelkõige ehituse, konstrueerimise ja kasutamisega seotud norme, ei tohi komisjon ametiga eelnevalt kooskõlastamata nende sisu muuta. Amet osutab komisjonile ka tema ülesannete täitmiseks vajalikku tehnilist, teadus- ja haldusabi;

c) võtab vajalikke meetmeid talle käesoleva määruse või teiste ühenduse õigusaktidega antud volituste piires;

d) teostab oma ülesannete täitmiseks vajalikke kontrolle ja uurimisi;

e) täidab oma pädevusalas liikmesriikide nimel funktsioone ja ülesandeid, mis on neile pandud kehtivate rahvusvaheliste konventsioonide, eelkõige Chicago konventsiooniga.

Artikkel 13

Ameti meetmed

Vajaduse korral võtab amet järgmisi meetmeid:

a) annab välja komisjonile adresseeritud arvamusi;

b) annab välja sertifitseerimistingimusi, sealhulgas lennukõlblikkuse tingimusi ja aktsepteeritavaid nõuete täitmise menetlusi ning mis tahes juhismaterjali käesoleva määruse ja selle rakenduseeskirjade täitmiseks;

c) võtab vastu artiklite 15, 45 ja 46 täitmiseks vajalikke otsuseid.

Artikkel 14

Arvamused, sertifitseerimistingimused ja juhismaterjal

1. Et aidata komisjonil ette valmistada Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitatavaid ettepanekuid põhiprintsiipide, kohaldatavuse ja oluliste nõuete kohta ning vastu võtta rakenduseeskirju, koostab amet nende projektid. Amet esitab need projektid arvamustena komisjonile.

2. Kooskõlas artikliga 43 ning komisjoni poolt vastuvõetud rakenduseeskirjadega töötab amet välja:

a) sertifitseerimistingimused, sealhulgas lennukõlblikkuse tingimused ning nende täitmise vastuvõetavad viisid; ja

b) juhismaterjali

kasutamiseks sertifitseerimismenetluses.

Nimetatud dokumendid peavad kajastama asjaomaste valdkondade tehnika taset ja häid tavasid ning neid tuleb ajakohastada ülemaailmseid õhusõidukite kasutamise kogemusi ning teaduse ja tehnika arengut arvesse võttes.

Artikkel 15

Lennukõlblikkuse ja keskkonnaohutuse sertifitseerimine

1. Artikli 4 lõikes 1 nimetatud toodete, osade ja seadmete puhul teostab amet vajaduse korral ning vastavalt Chicago konventsiooni või selle lisade sätetele liikmesriikide nimel konstrueerimis-, tootja- või registreerimisriigi funktsioone ja ülesandeid, mis on seotud konstruktsioonitüübi heakskiitmisega. Selleks teeb ta eelkõige järgmist:

▼B

a) kehtestab iga toote osas, mille puhul on vaja tüübikinnitustõendit või tüübikinnitustõendi muutmist, tüübisertifitseerimise alused ning teeb need teatavaks. Sertifitseerimise alused hõlmavad kehtivaid lennukõlblikkuseeskirju, sätteid, mille osas on tunnustatud võrdväärset ohutustaset ning eriotstarbelisi üksikasjalikke tehnospetsifikaate, mis on vajalikud juhul, kui konkreetse toote konstruktsiooni eripärad või kasutuskogemus näitavad, et mõni lennukõlblikkuseeskirjade säte ei ole oluliste nõuete täitmise tagamiseks sobilik või piisav;

b) kehtestab iga toote osas, mille puhul on vaja piiratud lennukõlblikkussertifikaati, konkreetsed lennukõlblikkustingimused ning teeb need teatavaks;

c) kehtestab iga osa või seadme osas, millele sertifikaati taotletakse, üksikasjalikud lennukõlblikkustingimused ning teeb need teatavaks;

d) kehtestab iga toote osas, millele on vastavalt artiklile 6 vaja keskkonnasertifikaati, asjakohased keskkonnanõuded ning teeb need teatavaks;

e) teostab ise või siseriiklike lennuametite või kvalifitseeritud üksuste kaudu toodete, osade ja seadmete sertifitseerimisega seotud tehnilisi kontrolle;

f) annab välja asjakohaseid tüübisertifikaate või seonduvaid muudatusi;

g) annab välja osade ja seadmete sertifikaate;

h) annab välja asjakohaseid keskkonnasertifikaate;

i) muudab, peatab või tühistab asjassepuutuva sertifikaadi, kui selle väljastamise tingimused ei ole enam täidetud või kui juriidilisest või füüsilisest isikust sertifikaadiomanik ei täida talle käesoleva määruse või selle rakenduseeskirjadega pandud kohustusi;

j) tagab tema poolt sertifitseeritud toodete, osade ja seadmetega seotud jätkuva lennukõlblikkuse, sealhulgas viivitamatu reageerimise igale ohutusprobleemile ning asjakohase kohustusliku teabe väljaandmise ja levitamise.

2. Organisatsioonide puhul teeb amet eelkõige järgmist:

a) viib ise või siseriiklike lennuametite või kvalifitseeritud üksuste kaudu läbi sertifitseeritavate organisatsioonide kontrolle ja revisjone;

b) annab välja ja uuendab:

   i) projekteerimisorganisatsioonide, või

   ii) kui seda nõuab asjaomane liikmesriik, liikmesriikide territooriumil asuvate tootjaorganisatsioonide, või

   iii) väljaspool liikmesriike asuvate tootja- ja hooldusorganisatsioonide sertifikaate;

c) muudab, peatab või tühistab asjassepuutuva organisatsioonisertifikaadi, kui selle väljastamise tingimused ei ole enam täidetud või kui asjassepuutuv organisatsioon ei täida talle käesoleva määruse või selle rakenduseeskirjadega pandud kohustusi.

Artikkel 16

Normide kohaldamise järelevalve

1. Amet teostab artikli 1 lõikega 1 hõlmatud valdkondades standardiseerimiskontrolle, et jälgida käesoleva määruse ja selle raken-

▼B

duseeskirjade kohaldamist siseriiklike lennuametite poolt, ning esitab komisjonile aruande.

2. Amet teostab tehnilisi uuringuid käesoleva määruse ja selle rakenduseeskirjade kohaldamise tõhususe jälgimiseks, pidades silmas artikliga 2 ettenähtud eesmärke.

3. Ametiga konsulteeritakse ning ta esitab komisjonile arvamuse artikli 10 rakendamise kohta.

4. Ameti töömeetodeid lõigetes 1, 2 ja 3 osutatud ülesannete täitmisel reguleeritakse artikli 54 lõikes 2 sätestatud korras vastuvõetavate nõuetega ning need vastavad artiklitega 43 ja 44 ettenähtud põhimõtetele.

Artikkel 17

Uuringud

1. Ilma et see mõjutaks ühenduse õigusaktide kohaldamist, võib amet korraldada ja rahastada uuringuid, kuivõrd need on rangelt seotud tema pädevusalasse kuuluva tegevuse edendamisega.

2. Amet kooskõlastab oma uurimis- ja arendustegevuse komisjoni ja liikmesriikide uurimis- ja arendustegevusega, et tagada poliitika ja meetmete vastastikune kooskõlastatus.

3. Ameti rahastatud uuringute tulemused avaldatakse, kui amet ei liigita neid konfidentsiaalseks.

Artikkel 18

Rahvusvahelised suhted

1. Amet abistab komisjoni ja liikmesriike suhetes kolmandate riikidega vastavalt asjakohastele ühenduse õigusaktidele. Eelkõige aitab ta eeskirjade ühtlustamisel ja eeskirjade rahuldavat kohaldamist kinnitavate heakskiitude vastastikusel tunnustamisel.

2. Amet võib käesoleva määrusega hõlmatud küsimustes teha koostööd kolmandate riikide lennuametite ja pädevate rahvusvaheliste organisatsioonidega nendega kokkulepitud töökorra raames ning vastavalt asutamislepingu asjakohastele sätetele.

3. Amet aitab liikmesriikidel kinni pidada nende rahvusvahelistest kohustustest, eelkõige Chicago konventsiooniga ettenähtud kohustustest.

II JAGU

SISEMINE STRUKTUUR

Artikkel 19

Õiguslik seisund, asukoht, kohalikud kontorid

1. Amet on ühenduse asutus. Amet on juriidiline isik.

2. Ametil on igas liikmesriigis kõige laialdasem õigus- ja teovõime, mis vastavalt selle riigi õigusaktidele on juriidilistel isikutel. Eelkõige võib amet omandada ja võõrandada vallas- ja kinnisvara ning olla kohtus hagejaks või kostjaks.

3. Amet võib asutada kohalikke kontoreid liikmesriikides, kui viimased selleks nõusoleku annavad.

4. Ametit esindab tegevdirektor.

▼B

Artikkel 20

Personal

1. Ameti töötajate suhtes kohaldatakse Euroopa ühenduste ametnike personalieeskirju, Euroopa ühenduste muude teenistujate teenistustingimusi ning Euroopa ühenduste institutsioonide poolt kõnealuste personalieeskirjade ja teenistustingimuste kohaldamiseks ühiselt vastuvõetud eeskirju, ilma et see piiraks käesoleva määruse artikli 33 kohaldamist apellatsiooninõukogu liikmete suhtes.

2. Ilma et see piiraks artikli 30 kohaldamist, kasutab amet oma töötajate suhtes neid volitusi, mis on antud ametisse nimetavale ametiisikule personalieeskirjadega ja muude teenistujate teenistustingimustega.

3. Ameti personali hulka kuulub rangelt piiratud arv ametnikke, kes on komisjoni või liikmesriikide poolt juhtimisülesannete täitmiseks ametisse määratud või volitatud. Ülejäänud personal koosneb muudest töötajatest, kelle amet vastavalt oma vajadustele teenistusse võtab.

Artikkel 21

Privileegid ja immuniteed

Agentuuri suhtes kohaldatakse Euroopa ühenduste privileegide ja immuniteetide protokolli.

Artikkel 22

Vastutus

1. Ameti lepingulist vastutust reguleerib asjaomase lepingu suhtes kohaldatav õigus.

2. Otsuste tegemine vastavalt ameti sõlmitud lepingus sisalduda võivale vahekohtuklauslile kuulub Euroopa Ühenduste Kohtu pädevusse.

3. Lepinguvälise vastutuse korral hüvitab amet kõik oma talituste või oma teenistujate poolt teenistuskohustuste täitmisel tekitatud kahjud vastavalt liikmesriikide õigusaktide ühistele üldprintsiipidele.

4. Lõikes 3 nimetatud kahju hüvitamisega seotud vaidluste lahendamine kuulub Euroopa Kohtu pädevusse.

5. Teenistujate isiklikku vastutust ameti ees reguleerivad personalieeskirjad või teenistujate suhtes kohaldatavad teenistustingimuste sätted.

Artikkel 23

Dokumentide avaldamine

1. Ilma et see mõjutaks asutamislepingu artikli 290 alusel vastuvõetud otsuseid, avaldatakse kõikides ühenduse ametlikes keeltes järgmised dokumendid:

a) artikli 11 lõikes 4 nimetatud ohutusaruanne;

b) komisjonile artikli 14 lõike 1 alusel esitatud arvamused;

c) iga-aastane üldaruanne ja töökava, millele on viidatud vastavalt artikli 24 lõike 2 punktides b ja c.

▼B

2. Ameti toimimiseks vajalikke tõlketeenuseid osutab Euroopa Liidu asutuste tõlkekeskus.

Artikkel 24

Haldusnõukogu volitused

1. Ametil on haldusnõukogu.

2. Haldusnõukogu:

a) nimetab tegevdirektori ja tegevdirektori ettepaneku alusel direktorid vastavalt artiklile 30;

▼M2

b) haldusnõukogu võtab vastu ameti tegevuse aastaaruande ja saadab selle hiljemalt 15. juuniks Euroopa Parlamendile, nõukogule, komisjonile, kontrollikojale ja liikmesriikidele.

Amet edastab eelarvepädevatele institutsioonidele igal aastal igasuguse hindamistulemuste seisukohast olulise teabe;

▼B

c) võtab pärast komisjonilt arvamuse saamist iga aasta 30. septembriks vastu ameti järgmise aasta töökava ning saadab selle Euroopa Parlamendile, nõukogule, komisjonile ja liikmesriikidele; töökava võetakse vastu olenemata ühenduse iga-aastasest eelarvemenetlusest ning ühenduse õigusloomekavast asjassepuutuvates lennundusohutuse valdkondades;

d) võtab kokkuleppel komisjoniga vastu sertifitseerimisülesannete siseriiklikele lennuametitele või kvalifitseeritud üksustele andmise juhised;

e) kehtestab korra, mille alusel tegevdirektor langetab artiklites 43 ja 44 nimetatud otsuseid;

f) täidab ameti eelarvega seotud ülesandeid vastavalt artiklitele 48, 49 ja 52;

g) nimetab apellatsiooninõukogu liikmed vastavalt artiklile 32;

h) teostab distsiplinaarvõimu tegevdirektori üle ja kokkuleppel tegevdirektoriga direktorite üle;

i) esitab oma arvamuse artikli 53 lõikega 1 ettenähtud lõivude ja tasude kohta;

j) kehtestab oma töökorra;

k) otsustab ameti keelekorralduse üle;

l) täiendab vajaduse korral artikli 23 lõikes 1 osutatud dokumentide nimekirja;

m) kehtestab ameti organisatsioonilise struktuuri ning võtab vastu ameti personalipoliitika.

3. Haldusnõukogu võib nõustada tegevdirektorit kõikides rangelt lennundusohutuse strateegilise arenguga, kaasa arvatud artiklis 17 määratletud uuringutega seotud küsimustes.

4. Haldusnõukogu loob huvitatud isikutest koosneva nõuandeorgani, kellega ta konsulteerib enne otsuste tegemist lõike 2 punktides c, e, f ja i nimetatud valdkondades. Haldusnõukogu võib otsustada nõuandeorganiga konsulteerida ka lõigetes 2 ja 3 nimetatud küsimustes. Nõuandeorgani arvamus ei ole haldusnõukogu jaoks siduv.

▼B

Artikkel 25

Haldusnõukogu koosseis

1. Haldusnõukogusse kuuluvad üks esindaja igast liikmesriigist ja üks komisjoni esindaja. Selleks nimetavad iga liikmesriik ja komisjon haldusnõukogu liikme ning asendaja, kes esindab liiget tema puudumise korral. Ametiaeg on kolm aastat. Sama isiku võib ametiaja lõppemisel ametisse tagasi nimetada.

2. Vajadusel kehtestatakse kolmandate Euroopa riikide esindajate osalemise kord ja tingimused artikliga 55 ettenähtud korras.

Artikkel 26

Haldusnõukogu esimees

1. Haldusnõukogu liikmed valivad enda hulgast esimehe ja aseesimehe. Aseesimees asendab esimeest *ex officio* juhul, kui esimehel ei ole võimalik oma kohustusi täita.

2. Esimehe ja aseesimehe ametiaeg lõpeb koos nende liikmelisuse lõppemisega haldusnõukogus. Kui viimasest sättest ei tulene teisiti, on esimehe ja aseesimehe ametiaeg kolm aastat. Samu isikuid võib ametisse tagasi nimetada.

Artikkel 27

Koosolekud

1. Haldusnõukogu koosoleku kutsub kokku esimees.

2. Ameti tegevdirektor osaleb aruteludes.

3. Haldusnõukogu tuleb korralisteks koosolekuteks kokku vähemalt kaks korda aastas. Lisaks tuleb ta kokku esimehe kutsel või vähemalt ühe kolmandiku liikmete taotlusel.

4. Haldusnõukogu võib koosolekutele vaatlejaks kutsuda iga isiku, kelle arvamusel võib olla tähtsust.

5. Haldusnõukogu liikmed võivad kasutada nõustajate või ekspertide abi, kui nende töökorra sätetest ei tulene teisiti.

6. Amet tagab haldusnõukogule sekretariaaditeenused.

Artikkel 28

Hääletamine

1. Ilma et see piiraks artikli 30 lõike 1 kohaldamist, võetakse haldusnõukogu otsused vastu selle liikmete kahekolmandikulise häälteenamusega. Haldusnõukogu liikme taotlusel võetakse artikli 24 lõike 2 punktis k nimetatud otsus vastu ühehäälselt.

2. Igal liikmel on üks hääl. Ameti tegevdirektor ei hääleta. Liikme puudumise korral võib tema asendaja kasutada tema hääleõigust.

3. Töökorraga kehtestatakse üksikasjalikum hääletamiskord, eelkõige ühe liikme teise liikme nimel tegutsemise tingimused ning vajaduse korral nõuded kvoorumi kohta.

▼B

Artikkel 29

Tegevdirektori ülesanded ja volitused

1. Ametit juhib tegevdirektor, kes on oma kohustuste täitmisel täiesti sõltumatu. Olenemata komisjoni ja haldusnõukogu vastavast pädevusest ei taotle tegevdirektor juhiseid riiklikelt ega muudelt organitelt ning ei allu sellistele juhistele.

2. Euroopa Parlament või nõukogu võivad kutsuda ameti tegevdirektori oma ülesannete täitmisest aru andma.

3. Tegevdirektori ülesanded ja volitused on järgmised:

a) ameti meetmete heakskiitmine, nagu need on määratletud artiklitega 13 ja 15, käesoleva määruse, selle rakenduseeskirjade ja kehtivate õigusaktidega seatud piirides;

b) otsustamine artiklites 45 ja 46 sätestatud kontrollide ja uurimiste üle;

c) sertifitseerimisülesannete määramine siseriiklikele lennuametitele või kvalifitseeritud üksustele kooskõlas haldusnõukogu kehtestatud juhistega;

d) mis tahes artikli 18 kohased rahvusvahelised ülesanded ja tehniline koostöö kolmandate riikidega;

e) kõikide vajalike sammude astumine, sealhulgas sisemiste halduseeskirjade vastuvõtmine ja teadete avaldamine, et tagada ameti toimimine vastavuses käesoleva määruse sätetega;

f) üldaruande projekti ettevalmistamine igal aastal ning selle esitamine haldusnõukogule;

g) artikli 20 lõikes 2 sätestatud volituste teostamine personali suhtes;

h) artikli 48 kohase ameti tulude ja kulude kalkulatsiooni koostamine ning vastutamine eelarve täitmise eest kooskõlas artikliga 49;

i) oma volituste delegeerimine teistele ameti töötajatele, kui artikli 54 lõike 2 alusel vastuvõetavatest sätetest ei tulene teisiti;

j) haldusnõukogu nõusolekul otsuse tegemine kohalike kontorite asutamise kohta liikmesriikides, nagu on ette nähtud artikli 19 lõikega 3.

Artikkel 30

Kõrgemate ametnike ametisse nimetamine

1. Ameti tegevdirektori nimetab haldusnõukogu komisjoni ettepanekul, lähtuvalt teenetest ning dokumenteeritud pädevusest ja kogemustest tsiviillennunduse alal, ning vabastab ametist komisjoni ettepanekul. Haldusnõukogu teeb otsused oma liikmete kolmeneljandikulise häälteenamusega.

2. Tegevdirektorit võib abistada üks või mitu direktorit. Kui tegevdirektor puudub või ei saa oma kohustusi täita, asub tema kohale üks direktoritest.

3. Ameti direktorid nimetab haldusnõukogu tegevdirektori ettepanekul, lähtuvalt ametialasest pädevusest tsiviillennunduse alal, ning vabastab ametist tegevdirektori ettepanekul.

4. Tegevdirektori ja direktorite ametiaeg on viis aastat. Sama isiku võib ametiaja lõppemisel ametisse tagasi nimetada.

▼B

Artikkel 31

Apellatsiooninõukogude volitused

1. Ameti juures tegutseb üks või mitu apellatsiooninõukogu.

2. Apellatsiooninõukogu/apellatsiooninõukogude pädevusse kuulub artiklis 35 nimetatud otsuste peale esitatud kaebuste arutamine.

3. Apellatsiooninõukogu/apellatsiooninõukogud kutsutakse kokku vastavalt vajadusele. Apellatsiooninõukogude arvu ja tööjaotuse määrab kindlaks komisjon vastavalt artikli 54 lõikele 3.

Artikkel 32

Apellatsiooninõukogude koosseis

1. Apellatsiooninõukogusse kuulub esimees ja kaks liiget.

2. Esimehel ja kahel liikmel on asendajad, kes neid puudumise korral esindavad.

3. Esimees, kaks liiget ja nende vastavad asendajad nimetab haldusnõukogu komisjoni esitatud kvalifitseeritud kandidaatide nimekirjast.

4. Kui apellatsiooninõukogu leiab, et menetletava kaebuse puhul on see vajalik, võib ta valida asjaomase juhtumi menetluseks eespool nimetatud nimekirjast kaks täiendavat liiget.

5. Apellatsiooninõukogu liikmetelt nõutav kvalifikatsioon, üksikute liikmete volitused otsuse ettevalmistamise etapil ja hääletamistingimused määratakse kindlaks artikli 54 lõike 3 kohaste rakenduseeskirjadega.

Artikkel 33

Apellatsiooninõukogude liikmed

1. Apellatsiooninõukogu liikmete, sealhulgas esimehe ja nende vastavate asendajate ametiaeg on viis aastat. Neid võib ametisse tagasi nimetada.

2. Apellatsiooninõukogude liikmed on sõltumatud. Otsuste tegemisel ei ole nad seotud mingite suunistega.

3. Apellatsiooninõukogude liikmed ei tohi ametis täita muid teenistuskohustusi. Apellatsiooninõukogude liikmete ülesandeid võib täita osalise tööajaga.

4. Apellatsiooninõukogude liikmeid ei või nende ametiaja jooksul ametist tagasi kutsuda ega nimekirjast kustutada, välja arvatud juhul, kui selleks on tõsised põhjused ja komisjon teeb pärast haldusnõukogu arvamuse saamist vastava otsuse.

Artikkel 34

Väljaarvamine ja taandamine

1. Apellatsiooninõukogude liikmed ei või osaleda kaebuse menetlemises, kui neil on sellega seotud isiklikud huvid või kui nad on olnud varem menetluse ühe poole esindajad või kui nad on osalenud edasikaevatud otsuse tegemises.

2. Kui apellatsiooninõukogu liige leiab ühel lõikes 1 nimetatud põhjusel või mis tahes muul põhjusel, et ta ei peaks osalema kaebuse menetlemises, teatab ta sellest apellatsiooninõukogule.

▼B

3. Apellatsioonimenetluse iga osaline võib ühel lõikes 1 nimetatud põhjusel või erapoolikuse kahtluse korral taotleda apellatsiooninõukogu liikme taandamist. Taandamise taotlust ei võeta vastu, kui kaebuse menetluse osaline on juba alustanud menetlust, olles teadlik taandamistaotluse põhjusest. Taandamistaotluse aluseks ei või olla liikmete kodakondsus.

4. Apellatsiooninõukogud teevad otsuse lõigetes 2 ja 3 nimetatud juhtudel võetavate meetmete kohta ilma asjaomase liikme osavõtuta. Kõnealuse otsuse tegemisel asendab asjassepuutuvat liiget apellatsiooninõukogus tema asendaja.

Artikkel 35

Otsused, mille peale võib kaevata

1. Kaebuse võib esitada ameti nende otsuste peale, mis on tehtud artikli 15, 46 või 53 alusel.

2. Lõike 1 kohaselt esitatud kaebus ei peata otsuse täitmist. Amet võib vaidlustatud otsuse täitmise siiski peatada, kui ta leiab, et olukord seda võimaldab.

3. Otsuse peale, millega ei lõpetata menetlust mõne osalise puhul, võidakse esitada kaebus üksnes seoses kaebusega lõpliku otsuse peale, välja arvatud juhul, kui selle otsusega nähakse ette eraldi kaebus.

Artikkel 36

Isikud, kellel on kaebuse esitamise õigus

Iga füüsiline või juriidiline isik võib esitada kaebuse temale adresseeritud otsuse peale või sellise otsuse peale, mis teda vormiliselt teisele isikule adresseeritud otsusena siiski otseselt ja isiklikult puudutab. Menetlusosalised võivad olla kaebemenetluse osalisteks.

Artikkel 37

Tähtaeg ja vorm

Kaebus ning selle põhjendus tuleb esitada kirjalikult kahe kuu jooksul meetme teatavaks tegemisest asjaomasele isikule või, kui seda ei ole tehtud, kahe kuu jooksul alates päevast, mil ta sellest teada sai.

Artikkel 38

Esialgne läbivaatus

1. Kui tegevdirektor leiab kaebuse olevat vastuvõetava ja põhistatud, parandab ta oma otsust. Eespool toodut ei kohaldata, kui teine kaebemenetluse osaline esitab kaebuse esitajale vastuväiteid.

2. Kui otsust ei ole parandatud ühe kuu jooksul alates kaebuse põhjenduse esitamisest, otsustab amet viivitamata, kas peatada otsuse kohaldamine vastavalt artikli 35 lõike 2 teisele lausele, ning annab kaebuse edasiseks lahendamiseks apellatsiooninõukogule.

▼B

Artikkel 39

Kaebuste läbivaatamine

1. Kui kaebus on vastuvõetav, vaatab apellatsiooninõukogu kaebuse läbi, et kindlaks teha, kas kaebus on hästi põhjendatud.

2. Kaebuse läbivaatamisel tegutseb apellatsiooninõukogu kiiresti. Ta kutsub nii sageli kui vajalik kaebuse menetlusosalisi esitama kindlaksmääratud aja jooksul märkusi nõukogu enda poolt saadetud teadete või kaebuse menetluse teiste osaliste avalduste kohta. Kaebuse menetluse osalistel on õigus anda suulisi seletusi.

Artikkel 40

Kaebust käsitlev otsus

Apellatsiooninõukogu võib kasutada ameti pädevusse kuuluvaid mis tahes volitusi või anda juhtumi edasiseks lahendamiseks üle ameti pädevale organile. Apellatsiooninõukogu arvamus ei ole viimase jaoks siduv.

Artikkel 41

Euroopa Kohtusse kaebamine

1. Apellatsiooninõukogude otsuste vastu võib Euroopa Kohtule esitada kaebuse asutamislepingu artikliga 230 ettenähtud tingimustel ja korras.

2. Kui amet ei tee otsust, võib Euroopa Kohtule seoses tegevusetusega esitada kaebuse asutamislepingu artikliga 232 ettenähtud tingimustel ja korras.

3. Amet peab võtma vajalikud meetmed Euroopa Kohtu otsuse täitmiseks.

Artikkel 42

Otsene kaebus

Liikmesriigid ja ühenduse asutused võivad ameti otsuste peale Euroopa Kohtule esitada otsese kaebuse.

III JAGU

TÖÖMEETODID

Artikkel 43

Arvamuste, sertifitseerimisnõuete ja juhismaterjali väljatöötamise reeglid

1. Pärast käesoleva määruse jõustumist kehtestab haldusnõukogu niipea kui võimalik selged ja arusaadavad reeglid artikli 13 punktides a ja b nimetatud arvamuste, sertifitseerimistingimuste ja juhismaterjali väljaandmiseks.

Need reeglid:

a) rajanevad liikmesriikide lennuametitele kättesaadavatel teadmistel;

b) hõlmavad vajaduse korral huvitatud isikute asjakohaseid eksperte;

▼B

c) tagavad, et amet avaldab dokumente ning konsulteerib tihedalt huvitatud isikutega vastavalt ajakavale ja reeglitele, mis sisaldavad ameti kohustust anda konsulteerimisprotsessis kirjalik vastus.

2. Kui amet töötab artikli 14 kohaselt välja liikmesriikides kohaldatavaid arvamusi, sertifitseerimistingimusi ja juhismaterjale, näeb ta ette liikmesriikidega konsulteerimise reeglid. Selleks võib ta luua töörühma, millesse iga liikmesriik võib määrata ühe asjatundja.

3. Artikli 13 punktides a ja b nimetatud meetmed ja käesoleva artikli lõike 1 alusel ettenähtud reeglid avaldatakse ameti ametlikus väljaandes.

4. Ette nähakse erireeglid, mis reguleerivad ameti poolt ohutusküsimusele reageerimiseks võetavaid viivitamatuid meetmeid ning huvitatud isikute teavitamist meetmetest, mida nemad peavad võtma.

Artikkel 44

Otsuste vastuvõtmise reeglid

1. Haldusnõukogu näeb ette selged ja arusaadavad reeglid artikli 13 punktis c sätestatud üksikotsuste vastuvõtmiseks.

Need reeglid:

a) tagavad, et ära kuulatakse füüsiline või juriidiline isik, kellele otsus on adresseeritud, ning kõik teised pooled, keda see otseselt või isiklikult puudutab;

b) sisaldavad sätet, mille kohaselt otsus tuleb füüsilisele või juriidilisele isikule teatavaks teha ning avaldada;

c) sisaldavad sätet, mille kohaselt füüsilist või juriidilist isikut, kellele otsus on adresseeritud, ja kõiki teisi menetlusosalisi teavitatakse nimetatud isikule käesoleva määrusega ettenähtud õiguskaitsevahenditest;

d) tagavad, et otsus sisaldab põhjendust.

2. Haldusnõukogu näeb ette ka reeglid otsuste teatavaks tegemise täpsemate tingimuste kohta, võttes nõuetekohaselt arvesse apellatsioonimenetlust.

3. Ette nähakse erireeglid, mis reguleerivad ameti poolt ohutusküsimusele reageerimiseks võetavaid viivitamatuid meetmeid ning huvitatud isikute teavitamist meetmetest, mida nemad peavad võtma.

Artikkel 45

Liikmesriikide kontrollimine

1. Ilma et see mõjutaks asutamislepinguga komisjonile antud täidesaatvaid volitusi, abistab amet komisjoni käesoleva määruse ja selle rakenduseeskirjade täitmise järelevalves, korraldades liikmesriikide pädevate asutuste standardimiskontrolle, mis on sätestatud artikli 16 lõikes 1. Käesoleva määruse alusel volitatud ametnikel ja siseriiklikel võimuorganitel on seega vastavalt asjaomase liikmesriigi õigusnormidele õigus:

a) kontrollida asjassepuutuvaid dokumente, andmeid, reegleid ja kõiki muid käesoleva määruse kohase lennundusohutuse taseme saavutamisega seotud materjale;

b) teha nendest dokumentidest, andmetest, reeglitest ja muudest materjalidest koopiaid või väljavõtteid;

▼B

c) küsida kohapeal suulisi selgitusi;

d) siseneda kõikidesse vajalikesse ruumidesse, territooriumile ja transpordivahenditesse.

2. Nimetatud kontrollimisteks volitatud ameti töötajad täidavad oma kohustusi, esitades kirjaliku volituse, milles on nimetatud kontrolli sisu, eesmärk ja alguskuupäev. Amet teavitab asjaomast liikmesriiki kohapealsest kontrollimisest õigeaegselt ning esitab volitatud ametnike isikuandmed.

3. Asjassepuutuvad liikmesriigid alluvad nimetatud kontrollimistele ning tagavad, et kontrollile alluksid ka asjaomased asutused või isikud.

4. Kui käesoleva artikli kohane kontrollimine hõlmab ettevõtja või ettevõtjate ühenduse kontrollimist, kohaldatakse artikli 46 sätteid. Kui ettevõtja nimetatud kontrollimisega ei nõustu, peab asjaomane liikmesriik ameti poolt volitatud ametnikele osutama kontrollimiseks vajalikku abi.

5. Käesoleva artikli kohaldamisel koostatud aruanded avaldatakse selle liikmesriigi ametlikus keeles või ametlikes keeltes, kus kontrollimine aset leidis.

Artikkel 46

Ettevõtjate uurimine

1. Artikli 15 kohaldamiseks võib amet ise teostada või volitada siseriiklikke lennuameteid või kvalifitseeritud üksusi teostama igasugust vajalikku ettevõtjate uurimist. Uurimine viiakse läbi kooskõlas selle liikmesriigi õigusnormidega, kus uurimist tuleb toimetada. Selleks on käesoleva määruse alusel volitatud isikutel õigus:

a) kontrollida asjassepuutuvaid dokumente, andmeid, menetlusi ja kõiki muid ameti ülesannete täitmisega seonduvaid materjale;

b) teha nendest dokumentidest, andmetest, menetlustest ja muudest materjalidest koopiaid või väljavõtteid;

c) küsida kohapeal suulisi selgitusi;

d) siseneda ettevõtte kõikidesse asjassepuutuvatesse ruumidesse, territooriumile ja transpordivahenditesse.

2. Nimetatud uurimiseks volitatud ameti töötajad täidavad oma kohustusi, esitades kirjaliku volituse, milles on nimetatud kontrolli sisu ja eesmärk.

3. Aegsasti enne uurimist teeb amet liikmesriigile, kelle territooriumil uurimist teostada kavatsetakse, teatavaks uurimise toimumise ning volitatud isikud. Asjaomase liikmesriigi ametiisikud osutavad volitatud isikutele taotluse korral abi nende ülesannete täitmiseks.

Artikkel 47

Läbipaistvus ja teabevahetus

▼M2

1. Ameti valduses olevate dokumentide suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrust (EÜ) nr 1049/2001 juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele. ([1])

([1]) EÜT L 145, 31.5.2001, lk 43.

▼B

2. Amet võib ameti tegevusvaldkondade küsimustes omal algatusel teavet edastada. Eelkõige tagab ta, et lisaks artikli 43 lõikes 3 nimetatud väljaandele antaks üldsusele ja kõikidele huvitatud isikutele kiiresti objektiivset, usaldusväärset ja hõlpsasti arusaadavat teavet ameti tegevuse kohta.

▼M2

3. Haldusnõukogu võtab määruse (EÜ) nr 1049/2001 rakendamise korra vastu kuue kuu jooksul pärast Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. juuli 2003. aasta määruse (EÜ) nr 1643/2003, millega muudetakse 15. juuli 2002. aasta määrust (EÜ) nr 1592/2002, mis käsitleb tsiviillennunduse valdkonna ühiseeskirju ning Euroopa Lennundusohutusameti loomist, ([1]) jõustumist.

▼B

4. Igal füüsilisel või juriidilisel isikul on õigus ise kirjalikult ameti poole pöörduda ükskõik millises asutamislepingu artiklis 314 nimetatud keeles. Tal on õigus saada vastus samas keeles.

▼M2

5. Otsuste kohta, mille amet määruse (EÜ) nr 1049/2001 artikli 8 kohaselt vastu võtab, võib EÜ asutamislepingu artikli 195 alusel esitada kaebuse ombudsmanile või EÜ asutamislepingu artikli 230 alusel esitada hagi Euroopa Kohtule.

▼B

IV JAGU

FINANTSNÕUDED

Artikkel 48

Eelarve

1. Ameti tuludeks on:

a) ühenduse osamaks ja kõikide kolmandate Euroopa riikide osamaks, kellega ühendus on sõlminud artiklis 55 nimetatud lepingud;

b) ameti poolt väljaantavate sertifikaatide ja tunnustuste taotlejate ja omanike tasutavad lõivud; ja

c) tasud väljaannete, koolituse ja ameti poolt osutatavate muude teenuste eest.

2. Ameti kuludeks on personalikulud, haldus- ja infrastruktuurikulud ning tegevuskulud.

▼M2

3. Tulud ja kulud peavad olema tasakaalus.

4. Igal aastal esitab haldusnõukogu tulude ja kulude kalkulatsiooni eelnõu põhjal ameti järgmise eelarveaasta tulude ja kulude kalkulatsiooni.

5. Haldusnõukogu edastab selle kalkulatsiooni, mis sisaldab ametikohtade loetelu projekti ja esialgset tööprogrammi, hiljemalt 31. märtsiks komisjonile ja riikidele, kellega ühendus on kooskõlas artikliga 55 kokkulepped sõlminud.

6. Komisjon edastab kalkulatsiooni ja Euroopa Liidu esialgse üldeelarve projekti Euroopa Parlamendile ja nõukogule (edaspidi eelarvepädevad institutsioonid).

7. Selle kalkulatsiooni põhjal kannab komisjon Euroopa Liidu esialgse üldeelarve projekti ametikohtade loetelu jaoks vajalikud

([1]) ELT L 245, 29.9.2003, lk 7.

▼M2

kalkulatsioonid ja üldeelarvest makstavad subsiidiumisummad ning esitab need eelarvepädevatele institutsioonidele kooskõlas asutamislepingu artikliga 272.

8. Eelarvepädevad institutsioonid määravad ameti subsiidiumiks kasutatavad assigneeringud.

Eelarvepädevad institutsioonid võtavad vastu ameti ametikohtade loetelu.

9. Eelarve võtab vastu haldusnõukogu. Eelarve saab lõplikuks pärast Euroopa Liidu üldeelarve lõplikku vastuvõtmist. Seda korrigeeritakse vastavalt vajadusele.

10. Haldusnõukogu teatab võimalikult kiiresti eelarvepädevatele institutsioonidele oma kavatsusest rakendada projekte, millel võib olla oluline rahaline mõju eelarve rahastamisele, eelkõige kinnisvaraga, nagu hoonete üürimine või ostmine, seotud projektid. Haldusnõukogu teatab sellest viivitamata komisjonile.

Kui mõni eelarvepädev institutsioon on teatanud oma kavatsusest esitada arvamus, edastab ta selle haldusnõukogule kuue nädala jooksul alates projektist teatamisest.

Artikkel 49

Eelarve täitmine ja kontroll

1. Tegevdirektor vastutab ameti eelarve täitmise eest.

2. Ameti peaarvepidaja edastab komisjoni peaarvepidajale hiljemalt igale eelarveaastale järgnevaks 1. märtsiks esialgse raamatupidamisaruande ja aruande kõnealuse eelarveaasta eelarvehalduse ja finantsjuhtimise kohta. Komisjoni peaarvepidaja konsolideerib institutsioonide ja detsentraliseeritud asutuste esialgsed raamatupidamisaruanded kooskõlas üldise finantsmääruse artikliga 128.

3. Komisjoni peaarvepidaja edastab kontrollikojale hiljemalt igale eelarveaastale järgnevaks 31. märtsiks ameti esialgse raamatupidamisaruande ja aruande kõnealuse eelarveaasta eelarvehalduse ja finantsjuhtimise kohta. Aruanne kõnealuse eelarveaasta eelarvehalduse ja finantsjuhtimise kohta esitatakse ka Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

4. Kui tegevdirektor saab vastavalt üldise finantsmääruse artiklile 129 kontrollikoja tähelepanekud ameti esialgse raamatupidamisaruande kohta, koostab ta omal vastutusel ameti lõpliku raamatupidamisaruande ja esitab selle haldusnõukogule arvamuse saamiseks.

5. Haldusnõukogu esitab oma arvamuse ameti raamatupidamisaruande kohta.

6. Tegevdirektor edastab hiljemalt igale eelarveaastale järgnevaks 1. juuliks lõpliku raamatupidamisaruande ja haldusnõukogu arvamuse Euroopa Parlamendile, nõukogule, komisjonile ja kontrollikojale.

7. Lõplik raamatupidamisaruanne avaldatakse.

8. Tegevdirektor saadab kontrollikoja tähelepanekutele vastuse hiljemalt 30. septembriks. Tegevdirektor saadab selle vastuse ka haldusnõukogule.

9. Euroopa Parlamendi taotluse korral esitab tegevdirektor talle üldise finantsmääruse artikli 146 lõike 3 kohaselt kogu teabe, mida on vaja asjakohast eelarveaastat käsitleva eelarve täitmise kinnitamise menetluse tõrgeteta rakendamiseks.

10. Kvalifitseeritud häälteenamusega otsustava nõukogu soovituse põhjal annab Euroopa Parlament kinnituse tegevdirektori tegevusele aasta N eelarve täitmise kohta enne aasta N + 2 30. aprilli.

▼B

Artikkel 50

Pettustevastane võitlus

1. Pettuste, korruptsiooni ja muude õigusvastaste tegude vastu võitlemiseks kohaldatakse piiranguteta Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) uurimisi käsitleva Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 1999. aasta määruse (EÜ) nr 1073/1999 ([1]) sätteid.

2. Amet ühineb 25. mai 1999. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppega Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdluste kohta ([2]) ning kehtestab viivitamata asjakohased sätted, mida kohaldatakse ameti kõikide teenistujate suhtes.

3. Rahastamist käsitlevates otsustes ning nendest tulenevates rakenduskokkulepetes ja õigusaktides sätestatakse selgesõnaliselt, et Kontrollikoda ja OLAF võivad vajadusel teostada ameti rahastamisest kasusaajate ning raha jaotamise eest vastutavate esindajate seas kohapealseid kontrolle.

Artikkel 51

Hindamine

1. Kolme aasta jooksul alates ameti tegevuse algusest ning edaspidi iga viie aasta järel laseb haldusnõukogu koostada sõltumatu välise hinnangu käesoleva määruse rakendamise kohta.

2. Hinnangus uuritakse, kui tõhusalt amet oma ülesannet täidab. Selles hinnatakse ka käesoleva määruse, ameti ning selle töö mõju tsiviillennundusohutuse kõrge taseme saavutamisel. Hinnangu andmisel võetakse arvesse huvirühmade seisukohti nii Euroopa kui ka riigi tasandil.

3. Haldusnõukogu võtab vastu hindamise tulemused ning esitab soovitused käesoleva määruse, ameti ning selle töö muutmise kohta komisjonile, kes võib need koos oma arvamuse ning asjakohaste ettepanekutega edastada Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Vajadusel tuleks lisada tegevusplaan koos ajakavaga. Hinnangu tulemused ja selles sisalduvad soovitused avalikustatakse.

▼M2

Artikkel 52

Finantssätted

Haldusnõukogu võtab ameti suhtes kohaldatavad finantssätted vastu pärast konsulteerimist komisjoniga. Need ei või kõrvale kalduda komisjoni 19. novembri 2002. aasta määrusest (EÜ, Euratom) nr 2343/2002, mis käsitleb raamfinantsmäärust seoses Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust käsitleva nõukogu määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 artiklis 185 nimetatud asutustega, ([3]) välja arvatud juhul, kui selline kõrvalekaldumine on vajalik ameti tööks ja komisjon on selleks eelneva nõusoleku andnud.

([1]) EÜT L 136, 31.5.1999, lk 1.
([2]) EÜT L 136, 31.5.1999, lk 15.
([3]) EÜT L 357, 31.12.2002, lk 72; parandus EÜT L 2, 7.1.2003, lk 39.

▼B

Artikkel 53

Lõivude ja tasude määrus

1. Komisjon võtab artikli 54 lõikes 3 sätestatud korras ning pärast haldusnõukoguga konsulteerimist vastu määruse lõivude ja tasude kohta.

2. Lõivude ja tasude määrusega määratakse kindlaks eelkõige artikli 48 lõike 1 kohaste lõivude ja tasude maksmise juhud, summad ja nende tasumise viisid.

3. Lõive ja tasusid võetakse:

a) sertifikaatide väljaandmise ja uuendamise ning seonduva pideva järelevalvetegevuse eest;

b) teenuste osutamise eest; seejuures on need kooskõlas iga üksiku teenuse tegeliku maksumusega;

c) kaebuste menetlemise eest.

Kõiki lõive ja tasusid väljendatakse ja makstakse eurodes.

4. Lõivu- ja tasusummad määratakse kindlaks sellisel tasemel, et nendest saadav tulu on põhimõtteliselt piisav osutatavate teenuste kogumaksumuse katmiseks.

Artikli 48 lõikes 1 nimetatud osamaks võib üleminekuperioodil, mis lõpeb 31. detsembril neli aastat pärast käesoleva määruse jõustumist, siiski katta ameti käivitamisetapiga seotud kulud. Kõnealust perioodi võib artikli 54 lõikes 3 sätestatud korras vajadusel pikendada kuni ühe aasta võrra.

IV PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 54

Komitee

1. Komisjoni abistab komitee.

2. Kui viidatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 3 ja 7, võttes arvesse selle artiklis 8 sätestatut.

3. Kui viidatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 5 ja 7, võttes arvesse selle artiklis 8 sätestatut.

Otsuse 1999/468/EÜ artikli 5 lõikes 6 sätestatud tähtajaks kehtestatakse üks kuu.

4. Kui viidatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artiklit 6.

Enne otsuse vastuvõtmist konsulteerib komisjon käesoleva artikli lõikes 1 osutatud komiteega.

Otsuse 1999/468/EÜ artikli 6 punktis b sätestatud tähtajaks kehtestatakse kolm kuud.

Kui liikmesriik saadab komisjoni otsuse arutamiseks nõukogule, võib nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega teha kolme kuu jooksul teistsuguse otsuse.

5. Komitee võtab vastu oma töökorra.

▼B

Artikkel 55

Kolmandate Euroopa riikide osalemine

Amet on avatud osalemiseks kolmandatele Euroopa riikidele, kes on liitunud Chicago konventsiooniga ning sõlminud Euroopa Ühendusega lepingud, mille alusel nad kohustuvad vastu võtma ning kohaldama ühenduse õigusakte käesoleva määruse ja selle rakenduseeskirjadega reguleeritavas valdkonnas.

Nende lepingute vastavate sätetega tuleb muu hulgas kujundada nende riikide ameti töös osalemise iseloom ja ulatus ning vastavad üksikasjalikud eeskirjad, sealhulgas rahalist toetust ja personali käsitlevad sätted.

Artikkel 56

Ameti tegevuse alustamine

1. Amet alustab talle artikliga 15 määratud sertifitseerimistegevust 28. septembrist 2003. Selle kuupäevani jätkavad liikmesriigid kehtivate õigusaktide kohaldamist.

2. Täiendava üleminekuaja jooksul, mis vältab 42 kuud alates lõikes 1 sätestatud kuupäevast, võivad liikmesriigid erandina artiklitest 5, 6, 9 ja 15 jätkata sertifikaatide ja tunnustuste väljaandmist vastavalt komisjoni poolt nende artiklite rakendamiseks vastuvõetud eeskirjadele. Kui liikmesriigid annavad sellises olukorras sertifikaate välja kolmandate riikide sertifikaatide alusel, võetakse komisjoni rakenduseeskirjades nõuetekohaselt arvesse artikli 9 lõike 2 punktidega b ja c ettenähtud põhimõtteid.

3. Erandina artikli 43 sätetest võib kuni artikli 7 kohaste oluliste nõuete vastuvõtmiseni ameti vastavate ülesannete täitmise aluseks olla Ühinenud Lennuametitega kokkulepitud töökord.

Artikkel 57

Kehtetuks tunnistamine

1. Direktiiv 80/51/EMÜ ja määruse (EMÜ) 3922/91 II lisa tunnistatakse kehtetuks alates 28. septembrist 2003.

2. Artikli 8 sätteid kohaldatakse toodete, osade ja seadmete, organisatsioonide ning isikute suhtes, kes on sertifitseeritud vastavalt käesoleva artikli lõike 1 sätetele.

Artikkel 58

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Ühenduste Teatajas*.

Artikleid 5 ja 6 kohaldatakse alates rakenduseeskirjades nimetatud kuupäevadest.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

▼B

I LISA

Artiklis 5 osutatud olulised lennukõlblikkusnõuded

1. T o o t e t e r v i k l i k k u s: toote terviklikkus peab olema tagatud kõikides lennutingimustes õhusõiduki kogu tööea jooksul. Vastavus kõikidele nõuetele peab olema tõendatud hinnangu või analüüsiga, millega vajadusel kaasneb katsetamine.

1.a. K o n s t r u k t s i o o n i d j a m a t e r j a l i d: konstruktsiooni, sealhulgas jõuseadme terviklikkus peab olema tagatud õhusõiduki kogu kasutusvaldkonnas ja piisava varuga väljaspool seda ning säilima õhusõiduki kogu tööea jooksul.

1.a.1. Õhusõiduki kõik osad, mille rike võiks kahjustada konstruktsiooni terviklikkust, peavad vastama allpool toodud tingimustele, ilma et tekiks ohtlikku deformatsiooni või riket. See hõlmab kõiki märkimisväärse massiga esemeid ning nende kinnitusviise.

1.a.1.a. Arvesse tuleb piisava varuga võtta kõiki mõistlikult eeldatavaid koormusekombinatsioone, mis võivad esineda õhusõiduki koormamise, raskuskeskme asukoha, kasutusvaldkonna ja tööea piires. See hõlmab tuuleiilidest, manöövritest, siserõhu säilitamisest, liikuvatest pindadest, juhtimis- ja käivitussüsteemidest tulenevaid koormusi nii lennu ajal kui maa peal.

1.a.1.b. Arvesse tuleb võtta maale või vette tehtavatest hädamaandumistest tingitud koormusi ja tõenäolisi rikkeid.

1.a.1.c. Konstruktsiooni reaktsiooni puhul mainitud koormustele tuleb silmas pidada ka dünaamilisi koormusi.

1.a.2. Õhusõidukis ei tohi olla aeroelastset ebastabiilsust ja liigset vibratsiooni.

1.a.3. Tootmisprotsess ja õhusõiduki konstruktsioonis kasutatavad materjalid peavad tulemuseks andma tuntud ja reprodutseeritavad struktuursed omadused. Arvesse tuleb võtta materjali omaduste võimalikku muutumist seoses kasutuskeskkonnaga.

1.a.4. Tsükliline koormus, keskkonnast tingitud kahjustumine, juhuslikud ja märkamatud kahjustused ei tohi vähendada struktuurset terviklikkust allapoole aktsepteeritava jääktugevuse piiri. Tuleb teatavaks teha kõik vajalikud juhised lennukõlblikkuse säilitamiseks nimetatud juhtudel.

1.b. J õ u s e a d e: jõuseadme (st mootori ja vajaduse korral propelleri) terviklikkus peab olema piisava varuga kontrollitud jõuseadme kogu kasutusvaldkonna piires ning peab säilima jõuseadme kogu tööea jooksul.

1.b.1. Jõuseade peab selle ettenähtud piires andma vajaliku telgsurvejõu või jõu kõikides lennutingimustes, võttes arvesse keskkonnamõjusid ja -tingimusi.

1.b.2. Tootmisprotsess ja jõuseadme konstruktsioonis kasutatavad materjalid peavad tulemuseks andma tuntud ja reprodutseeritavad struktuursed omadused. Arvesse tuleb võtta materjali omaduste võimalikku muutumist seoses kasutuskeskkonnaga.

1.b.3. Tsükliline koormus, keskkonnast ja töötamisest tingitud kahjustumine ning nendest tuleneda võivad osade kahjustused ei tohi vähendada jõusüsteemi terviklikkust allapoole aktsepteeritavat piiri. Tuleb teatavaks teha kõik vajalikud juhised lennukõlblikkuse säilitamiseks nimetatud juhtudel.

1.b.4. Tuleb teatavaks teha kõik jõuseadme ja õhusõiduki ohutu ja nõuetekohase koostöö tagamiseks vajalikud juhised, andmed ja nõuded.

1.c. S ü s t e e m i d j a s e a d m e d

1.c.1. Õhusõidukil ei tohi olla konstruktsioonilahendusi ega osi, mis kogemuste põhjal on osutunud ohtlikuks.

1.c.2. Õhusõiduk, sealhulgas selle sertifitseerimiseks vajalikud või kasutuseeskirjadest tulenevalt kohustuslikud nõutavad süsteemid, seadmed ja aparaadid peavad piisava varuga toimima otstarbekohaselt õhusõiduki kogu kasutusvaldkonna piires, võttes nõueteko-

▼B

haselt arvesse süsteemi, seadme või aparaadi kasutuskeskkonda. Muud süsteemid, seadmed ja aparaadid, mis ei ole vajalikud sertifitseerimiseks või ei ole kasutuseeskirjadest tulenevalt kohustuslikud, ei tohi vähendada ohutust ega kahjustada muude süsteemide, seadmete ega aparaatide tööd, olenemata sellest, kas nad töötavad veatult või mitte. Süsteemide, seadmete ja aparaatide kasutamiseks ei tohi olla vaja erakordseid oskusi või jõudu.

1.c.3. Õhusõiduki süsteemid, seadmed ja seonduvad aparaadid peavad nii eraldi võttes kui ühiselt olema konstrueeritud selliselt, et iga üksik rike, mille tõenäosus ei ole kaduvväike, ei põhjustaks katastroofini viivat üldist riket, ning rikke tõenäosus ja selle kahjulik mõju õhusõidukile ning selles viibijatele peavad olema pöördvõrdelises seoses. Eespool nimetatud üksiku rikke kriteeriumi osas on kokku lepitud, et õhusõidukite suuruse ja arvukate konfiguratsioonivariantidega seoses tuleb teha vastavaid mööndusi ning seepärast võib nimetatud üksiku rikke kriteeriumi olla võimatu täita helikopterite ja väikelennukite mõningate osade ja süsteemide puhul.

1.c.4. Meeskonnale või vajaduse korral hooldusmeeskonnale tuleb anda selgel, arusaadaval ja ühesel viisil ohutuks lendamiseks vajalikku teavet ning andmeid ohtlike tingimuste kohta. Süsteemid, seadmed ja juhtimisseadmed, sealhulgas optilised ja akustilised signaalseadmed, peavad olema välja töötatud ja paigaldatud ohte põhjustada võivaid vigu minimeerival viisil.

1.c.5. Projekteerimisel tuleb võtta ohutusmeetmeid, et minimeerida lennuki seest või väljast lähtuvate mõistlikult tõenäoliste riskide mõju õhusõidukitele ja selles viibijatele, sealhulgas kaitsta neid lennuki mis tahes seadme olulise rikke või häire puhul.

1.d. Lennukõlblikkuse säilitamine

1.d.1. Kehtestada tuleb juhised lennukõlblikkuse säilitamiseks, et tagada õhusõiduki sertifitseerimiseks vajaliku lennukõlblikkusstandardi säilimine õhusõiduki kogu tööea jooksul.

1.d.2. Tuleb luua võimalused osade ja seadmete kontrollimiseks, reguleerimiseks, määrimiseks, eemaldamiseks või asendamiseks vastavalt vajadusele, et lennukõlblikkus säiliks.

1.d.3. Lennukõlblikkuse säilitamise juhised tuleb esitada käsiraamatu või käsiraamatute kujul, vastavalt esitatavate andmete mahule. Käsiraamatud peavad sisaldama hooldus- ja remondijuhiseid, teenindusandmeid, vigade kõrvaldamise ja kontrollimise juhiseid praktilist kasutamist võimaldaval viisil.

1.d.4. Lennukõlblikkuse säilitamise juhised peavad sisaldama lennukõlblikkuse piiranguid, millega nähakse ette kõik kohustuslikud vahetusajad, kontrolliintervall ja seonduvad kontrollitoimingud.

2. Lennukõlblikkusega seotud aspektid toote kasutamisel

2.a. Tuleb tõendada, et toote kasutamise ajal pardal ning maa peal viibijate rahuldava ohutustaseme tagamiseks on arvesse võetud järgmisi asjaolusid:

2.a.1. Kindlaks peavad olema määratud õhusõiduki jaoks ettenähtud kasutusviisid ning kehtestatud peavad olema ohutuks kasutamiseks vajalikud piirangud ja teave, sealhulgas keskkonnapiirangud ja kasutusvõimalused.

2.a.2. Õhusõiduk peab olema ohutult juhitav ja manööverdatav kõikides eeldatavates kasutustingimustes, sealhulgas pärast ühe või vajadusel mitme jõuseadme riket. Nõuetekohaselt tuleb arvesse võtta piloodi füüsilist jõudu, piloodikabiini keskkonda, piloodi töökoormust ja muid inimteguri, lennuetapi ja lennu kestusega seotud asjaolusid.

2.a.3. Kõikides eeldatavates töötingimustes peab olema võimalik ühest lennufaasist teise siirduda, ilma et see nõuaks erilisi juhtimisoskusi, tähelepanu, jõudu või töökoormust.

2.a.4. Õhusõiduk peab olema sedavõrd stabiilne, et piloodilt ei nõutaks liigset pingutust, pidades silmas lennuetappi ja lennu kestust.

▼B

2.a.5. Tuleb kehtestada tavapärase kasutuse, rikke ja hädaolukorra puhul tegutsemise eeskirjad.

2.a.6. Tuleb ette näha konkreetsele tüübile sobilikud hoiatussignaalid või muud hoiatusvahendid, et takistada väljumist normaalsetest lennutingimustest.

2.a.7. Õhusõiduki ja selle süsteemide karakteristikud peavad võimaldama ohutut tagasipöördumist esineda võivatest äärmuslikest lennutingimustest.

2.b. Kasutuspiirangud ja muu ohutuks kasutamiseks vajalik teave tuleb teha meeskonnaliikmetele kättesaadavaks.

2.c. Toote toimimine peab olema kaitstud ohtude eest, mida põhjustavad kahjulikud välis- ja sisetingimused, sealhulgas keskkonnatingimused.

2.c.1. Eelkõige ei tohi ohuolukorda põhjustada näiteks sellised nähtused nagu halb ilm, äike, kokkupõrge linnuga, kõrgsageduslikud kiirgusväljad, osoon jne, mille esinemist toote kasutamise käigus on mõistlik eeldada.

2.c.2. Salongis peavad olema reisijatele tagatud sobilikud veotingimused ja nõuetekohane kaitse lennutegevuse käigus tekkida võiva või hädaolukordadest tuleneva ohu, sh tule, suitsu, mürgiste gaaside ja kiire rõhulanguse eest. Pardal viibijaile tuleb võimaldada kõik mõistlikud tingimused raskete kehavigastuste vältimiseks, õhusõidukist kiiresti evakueerimiseks ning enda kaitsmiseks aeglustusjõudude mõju eest hädamaandumisel vette või maale. Vastavalt vajadusele tuleb tagada selged ja arusaadavad sildid ja teated, mis selgitavad pardal viibijatele sobilikku ohutut käitumist ning ohutusvarustuse asukohta ja õiget kasutamist. Nõuetekohane ohutusvarustus peab olema hõlpsasti kättesaadav.

2.c.3. Meeskonnaruumid peavad olema paigutatud lennutegevust, sealhulgas olukorrast teavitamist ning eeldatavate olukordade ja hädaolukordade lahendamist hõlbustaval viisil. Meeskonnaruumide keskkond ei tohi ohustada meeskonna võimet täita oma ülesandeid ning need peavad olema projekteeritud vältimaks kõrvalist sekkumist ja juhtimisseadiste väärkasutust.

3. Organisatsioonid (sh projekteerimise, tootmise või hooldusega tegelevad füüsilised isikud)

3.a. Organisatsioonile võib tunnustuse anda, kui on täidetud järgmised tingimused:

3.a.1. organisatsioonil peavad olema kõik oma ülesannete täitmiseks vajalikud vahendid. Nendeks vahenditeks on muu hulgas järgmised: ruumid, personal, varustus, tööriistad ja materjalid, tööde, vastutuse ja toimingute dokumentatsioon, juurdepääs asjassepuutuvale teabele ning registripidamine;

3.a.2. organisatsioon peab rakendama ning säilitama juhtimissüsteemi, mis tagab nimetatud oluliste lennukõlblikkusnõuete täitmise, ning püüdma seda süsteemi järjest täiustada;

3.a.3. organisatsioon peab vastavalt vajadusele sisse seadma suhted teiste asjassepuutuvate organisatsioonidega, et tagada nimetatud oluliste lennukõlblikkusnõuete järjepidev täitmine;

3.a.4. organisatsioon peab sisse seadma vahejuhtumitest teavitamise ja nende lahendamise süsteemi, mida tuleb kasutada punktis 3.a.2 nimetatud juhtimissüsteemi ja punktis 3.a.3 nimetatud suhete osas, et aidata järjepidevalt parandada toodete ohutust.

3.b. Hooldusväljaõppega tegelevate organisatsioonide suhtes punktide 3.a.3 ja 3.a.4 tingimusi ei kohaldata.

▼B

II LISA

Artikli 4 lõikes 2 nimetatud õhusõidukid

Artikli 4 lõiget 1 ei kohaldata õhusõidukite suhtes, mille tüübisertifikaat ei ole välja antud käesoleva määruse ja selle rakenduseeskirjade alusel ning mis kuuluvad ühte järgmistest kategooriatest:

a) olulise ajaloolise väärtusega õhusõidukid, mis on seotud:

   i) osavõtuga märkimisväärsest ajaloosündmusest; või

   ii) olulise sammuga lennunduse arengus; või

   iii) liikmesriigi relvajõududes täidetud olulise rolliga;

   ning vastavad ühele või mitmele järgmistest tingimustest:

   i) algne projekt on tõendatult vanem kui 40 aastat;

   ii) tootmine on lõpetatud vähemalt 25 aastat tagasi;

   iii) liikmesriikides on antud hetkeks veel registreeritud vähem kui 50 sama põhiprojektiga õhusõidukit,

b) õhusõidukid, mis on projekteeritud või ümber ehitatud spetsiaalselt uurimis-, katse- või teaduseesmärkidel ning mida tõenäoliselt valmistatakse väga piiratud arvul,

c) õhusõidukid, millest vähemalt 51 % on ehitatud amatööri või amatööride mittetulundusühenduse poolt enda tarbeks ning mis tahes ärilise eesmärgita,

d) õhusõidukid, mille algne projekt oli ette nähtud üksnes sõjaliseks otstarbeks,

e) kuni kahekohalised lennukid, mille varisemiskiirus või statsionaarse lennu minimaalne kiirus maandumisel ei ületa 35 sõlme kalibreeritud lennukiirust ning mille maksimaalne stardimass on kuni:

   i) 300 kg ühekohalise maale maanduva lennuki puhul; või

   ii) 450 kg kahekohalise maale maanduva lennuki puhul; või

   iii) 330 kg ühekohalise amfiiblennuki või vesilennuki puhul; või

   iv) 495 kg kahekohalise amfiiblennuki või vesilennuki puhul, tingimusel et nii vesi- kui maale maanduva lennukina kasutamisel jääb maksimaalne stardimass alla mõlema vastava ettenähtud piiri,

f) purilennukid, sh jalgade jõul õhku lennutatavad, mille konstruktsiooni mass ei ületa ühekohalise puhul 80 kg ja kahekohalise puhul 100 kg,

g) mehitamata õhusõidukid, mille töömass on kuni 150 kg,

h) kõik muud õhusõidukid, mille kogumass ilma piloodita on kuni 70 kg.